

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 481: Kinh Hoa Nghiêm Hiển Minh Ý Nghĩa Đây. Cho Nên Ước Theo Tín, Giải, Hành, Chứng Mà Nói, Nếu Lấy Tín Làm Chủ, Thì Tất Cả Điều Quy Về Tín. Nếu Lấy Giải Làm Chủ, Thì Tất Cả Điều Quy Về Giải. Còn Lại Có Thể Suy Ra Mà Biết. (Chủ Trong Chủ - Bạn (Chính - Phụ), Cũng Là Bất Kỳ Một Cái Nào, Chứ Không Phải Là Duy Nhất)

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 042)

Chuyển ngữ: Tịch Minh

【”Kinh Hoa Nghiêm hiển minh ý nghĩa này. Cho nên ước theo Tín, Giải, Hành, Chứng mà nói, nếu lấy Tín làm chủ, thì tất cả điều quy về Tín. Nếu lấy Giải làm chủ, thì tất cả điều quy về Giải. Còn lại có thể suy ra mà biết. (Chủ trong chủ - bạn (chính - phụ), cũng là bất kỳ một cái nào, chứ không phải là duy nhất).”】

Đoạn này ý nghĩa rất sâu sắc, cần phải giải thích cho rõ ràng. Y theo kinh Phật mà luận, nếu chúng ta chuyên tu Kinh Kim Cang, thì Kinh Kim Cang trong tất cả các kinh là đệ nhất, tất cả các kinh đều là chú giải của Kinh Kim Cang. Nếu chúng ta học Kinh Vô Lượng Thọ, thì Kinh Vô Lượng Thọ trong tất cả các kinh là đệ nhất, Kinh Kim Cang cũng là chú giải của Kinh Vô Lượng Thọ. Cho nên chữ “một” (nhất) này ý nói là bất cứ một môn nào (nhậm nhất), không phải là chuyên nhất, không phải là duy nhất. Hoàn toàn không có ý nói pháp môn nào là độc tôn cả. Phật pháp dạy chúng ta: “Pháp môn vô lượng vô biên, thù đồ đồng quy” (đường lối khác nhau nhưng chung một đích đến); “pháp môn bình đẳng, không có cao thấp”, cho nên mới nói “một” là bất cứ một môn nào. Bởi vì có “một” thì quý vị mới có thể “chuyên”, chuyên thì mới có thể thành tựu; ý này chính là bảo chúng ta, pháp môn tuy nhiều, nhưng quý vị phải chuyên nhất thì mới có thành tựu, quý vị đồng thời học mấy pháp môn, vậy thì quý vị quyết định không thể thành tựu.

Những vị đọc kinh Đại thừa nhiều một chút, có lẽ quý vị đều biết, tôi đưa ra một ví dụ: Bồ-tát Long Thọ, ngài rất vĩ đại, là Tổ sư chung của Tám tông

phái Đại thừa ở Trung Hoa chúng ta. Trước khi gặp Bồ-tát Đại Long, ngài đã thông đạt tất cả kinh điển thế gian và xuất thế gian, ngài đều đọc hết cả rồi. Đọc hết rồi, thông đạt rồi, vậy có phải là thông đạt thật sự không? Không phải. Ngài chỉ là thông suốt văn tự, thông trên hình thức bề ngoài. Trong Phật pháp nói “thông”, là phải thông trên tự tánh; ngài chưa kiến tánh, cho nên vẫn còn cống cao ngã mạn, vẫn tự cho mình là giỏi giang xuất chúng, đây chính là lỗi lầm. Đọc nhiều thứ đi chẳng nữa, quý vị chỉ hiểu thấu bề ngoài, thông văn tự, mà không thể thông tự tánh. Nếu quý vị “nhất môn thâm nhập” (thâm nhập một môn), thì sẽ thông tự tánh; nếu đã thông tự tánh, minh tâm kiến tánh rồi, thì quả thật tất cả các pháp môn thế xuất thế gian, không có pháp nào mà không thông đạt. Cho nên Bồ-tát Long Thọ, chúng ta nói cảnh giới của ngài trước khi gặp Bồ-tát Đại Long, đem so sánh với Lục Tổ của Trung Hoa chúng ta, thì kém xa lắm, Lục Tổ cao hơn ngài quá nhiều! Lục Tổ không biết chữ, cũng chưa từng đi học, một bộ kinh cũng chưa từng đọc qua, nhưng quý vị đọc kinh gì ngài cũng đều hiểu. Thiền sư Pháp Đạt tụng Kinh Pháp Hoa mười năm mà không hiểu ý nghĩa, bèn đến thỉnh giáo Lục Tổ, Lục Tổ nói: Ông tụng cho tôi nghe xem! Kinh Pháp Hoa có hai mươi tám phẩm, tụng đến phẩm thứ hai là phẩm Phương Tiện, Lục Tổ nghe xong liền nói: Được rồi, đừng tụng nữa! Phần sau tôi đều biết cả rồi, đừng tụng nữa; rồi ngài giảng ý nghĩa Kinh Pháp Hoa cho ông nghe, ông vừa nghe liền khai ngộ, liền minh tâm kiến tánh; Lục Tổ đâu có ngạo mạn như Bồ-tát Long Thọ!

Người thế gian đi học, nói lời chân thật, tôi ở trong nước và ngoài nước đều từng nghe qua, có rất nhiều bậc cha mẹ không được thụ hưởng nền giáo dục tốt, nhưng dốc toàn tâm toàn lực bồi dưỡng con cái, con cái học hành rất khá, tốt nghiệp đại học rồi, lấy được bằng Thạc sĩ, Tiến sĩ, quay đầu lại thì coi thường cha mẹ của chính mình. Cha mẹ chạnh lòng lạnh lẽo, nhiều dịp không muốn dẫn cha mẹ đi cùng, cảm thấy trình độ của cha mẹ quá thấp, ngại ngùng khi gặp người khác, đây là đại bất hiếu! Đây là gì vậy? Sách đọc nhiều rồi, đôi mắt đó từ từ mọc lên tới đỉnh đầu, ngay cả cha mẹ cũng coi thường! Không đi học thì còn đỡ, vẫn giữ được sự thật thà, vẫn rất đỗi khiêm tốn, đối với người còn rất cung kính, càng học càng ngạo mạn. Ngạo mạn là phiền não, đọc càng nhiều thì phiền não càng tăng trưởng, đây không phải là Phật pháp. Khi Phật pháp thực sự thông đạt, con người đó sẽ hòa ái khiêm nhường; quý vị xem trong kinh, có vị Phật nào ngạo mạn, có vị Bồ-tát nào ngạo mạn không, không hề có! Phàm những ai cống cao ngã mạn, là không thông! Đọc có nhiều hơn nữa cũng

không thông, cái sự “không thông” này quý vị phải ghi nhớ: là không thông tự tánh, chưa kiến tánh. Cho nên họ đọc nhiều sách như vậy, kết quả họ đạt được là gì? Kết quả đạt được chính là điều mà Quốc sư Thanh Lương đã nói rất hay: “tăng trưởng tà kiến”. Quả thật đúng là không sai, nếu họ không tăng trưởng tà kiến, thì sao họ có thể cống cao ngã mạn? Đó thực chất chính là tăng trưởng tà kiến. Đến đây mới biết tại sao Cổ đức lại răn dạy người học phải “nhất môn thâm nhập”, thâm nhập một môn thì sẽ không phạm phải căn bệnh này.

Trong Kinh Hoa Nghiêm, Thiện Tài Đồng Tử đã làm cho chúng ta một tấm gương tốt, chúng ta hiểu rõ đạo lý này thì tâm liền định lại: “Một tức là tất cả”, bất kỳ một bộ kinh nào cũng là tất cả các kinh, quý vị chỉ cần thông đạt một bộ, thì tất cả các kinh đều thông đạt. Đại sư Lục Tổ Huệ Năng, quả thật chẳng sai, ngài chính là nghe Kinh Kim Cang mà khai ngộ; Kinh Kim Cang là một bộ kinh, trên thực tế Hòa thượng Ngũ Tổ Hoằng Nhẫn giảng Kinh Kim Cang cho ngài chỉ mới giảng được một phần tư, chưa giảng xong, giảng đến câu “Ứng vô sở trụ nhi sanh kỳ tâm” (Nên không trụ vào đâu mà sanh tâm ấy), thì ngài đã thấu triệt tỏ ngộ, đại triệt đại ngộ, phần sau không cần giảng nữa. Một bộ kinh này thấu rõ, thì tất cả các kinh đều thấu rõ, không những Phật pháp thấu rõ, mà thế gian pháp cũng thấu rõ. Vì sao vậy? Thế xuất thế gian pháp đều từ trong tự tánh lưu lộ ra, quý vị đã tìm được cội nguồn rồi, thì làm gì có đạo lý không biết! Căn bản đã tìm được rồi. Giống như một cái cây lớn, lá cây không biết cành cây, cành cây biết lá cây, trên một cành cây có rất nhiều lá cây; cành nhỏ không biết cành lớn, cành lớn biết cành nhỏ, trong một cành lớn có rất nhiều cành nhỏ; nếu tìm được gốc rễ thì toàn bộ đều biết cả. Tự tánh là căn bản. Tất cả các pháp thế xuất thế gian đều từ cái căn bản này sanh ra. Cho nên người biết học thì học cái gì, là tìm cái căn bản này; căn bản chính là tự tánh, chính là chân tâm; Tịnh tông gọi là Nhất tâm, Thanh tịnh tâm, đó chính là căn bản. Căn bản tu như thế nào? Phải chuyên nhất thì mới tu được. Cho nên hai chữ “chuyên tinh”, Phật Bồ-tát khuyên chúng ta, Tổ sư đại đức khuyên chúng ta, mà chúng ta cứ không chịu làm, nhất định phải làm cho tạp nham; lỗi lầm này là ở chính chúng ta, không phải ở thiện tri thức. Cho nên phải hiểu rõ “một” là “bất cứ một môn nào”.

Phần sau giảng về khái niệm “chủ và bạn” (chính và phụ), trong Kinh Hoa Nghiêm giảng đạo lý “chủ bạn viên dung” (chính và phụ dung nhiếp lẫn nhau): nếu như lấy Phật Thích Ca Mâu Ni làm chủ, thì Phật Thích Ca Mâu Ni là đệ nhất, tất cả chư Phật đều ở dưới Phật Thích Ca Mâu Ni, một vị Phật ra đời ngàn

vị Phật ủng hộ. Giống như giảng đường này của chúng ta, vị trí này là chủ tọa, Phật Thích Ca Mâu Ni ngồi ở đây, Phật A Di Đà, Phật Tỳ Lô Giá Na đều ngồi ở hai bên; nếu lấy Phật A Di Đà làm chủ, thì Phật Thích Ca Mâu Ni cũng ngồi ở bên cạnh. Cho nên cái “chủ” này không phải là có rất nhiều người, cũng không phải là chuyên nhất, không phải là duy nhất, mà là bất kỳ vị nào. Không chỉ lấy Phật làm chủ, có không ít pháp môn lấy Bồ-tát làm chủ, như trong Mật tông nói là Bồ-tôn, Bồ-tôn chính là chủ. Lấy Bồ-tát Quán Âm làm chủ, thì chư Phật Như Lai đều phải sắp xếp ở hai bên Bồ-tát Quán Âm. Như vậy mới hiển thị ra Phật pháp bình đẳng thật sự, đây không phải là giả, là bình đẳng thật sự! Chủ không phải là do định sẵn một người nào làm, bất kỳ một người nào cũng có thể làm; một người làm chủ, thì những người khác thấy đều làm bạn (người tháp tùng/người phụ trợ).

Chỗ này giảng cho chúng ta về Tín, Giải, Hành, Chứng; lấy Tín làm chủ, thì Giải, Hành, Chứng đều quy về Tín. Trước khi chưa Giải (hiểu), thì đó là cái tin gượng ép. Chúng ta trước khi chưa thấu hiểu, cái tin của chúng ta đối với thầy, là tôn trọng nhân cách của thầy, ngưỡng mộ thầy, kính trọng thầy, chúng ta tin lời của thầy, chứ chưa hiểu! Hiểu rồi thì gọi là chánh tín, có căn cứ lý luận; nói cách khác, trước khi chưa hiểu, chúng ta thông thường gọi là lấy nhân cách ra đảm bảo. Phật Bồ-tát là người tốt, tuyệt đối không phải là người xấu, nhất định là người thiện không phải là người ác, lời của các ngài làm sao chúng ta có thể không tin! Cái tin này gọi là “cưỡng tín” (tin gượng/tin miễn cưỡng), nói thật ra là một cái tin gượng ép, nhưng không phải là không có điều kiện, là có điều kiện: nhân cách của vị thầy đáng để chúng ta tôn kính, phẩm đức của ngài, học vấn của ngài, đáng để chúng ta tôn kính, chúng ta dựa vào điểm này mà tin ngài. Đạo lý thông đạt rồi thì gọi là chánh tín, trong Phật giáo chúng ta thường nói tín đồ Phật giáo chánh tín; tín đồ Phật giáo chánh tín là người minh lý (hiểu rõ đạo lý). Quý vị tin Phật không phải là tôn kính đối với một cá nhân nào đó, không phải đối với Phật Bồ-tát, mà là thật sự thông đạt đạo lý, tín tâm đó được thiết lập từ chỗ này, được thiết lập từ trên chữ Giải. Nếu thiết lập từ trên chữ Hành, Hành là chúng ta ở trong đời sống thường ngày đem cái lý này ra chứng minh, vậy thì là chân tín, còn sâu hơn chánh tín một tầng; chánh tín là chỉ có lý luận nhưng chưa trải qua thử nghiệm. Đây là trải qua thử nghiệm, chứng minh đạo lý này quả thật không sai, cho nên cái tin này là chân tín. Nếu đến giai đoạn của Chứng, thì đó là cứu cánh tín viên mãn. Dùng một chữ Tín, thì toàn bộ đều quy về Tín. Nếu dùng chữ Giải, thì Tín, Hành, Chứng đều quy

vào Giải. Trước khi chưa Giải, tôi tin tưởng; ví dụ như Kinh Kim Cang, tôi đối với Kinh Kim Cang là tin tưởng, ý nghĩa là gì tôi vẫn chưa hiểu; vì tôi tin, cho nên tôi phát tâm đi học nó, chữ Tín này bèn quy về Giải. Sau khi Giải rồi, tôi chiếu theo đó mà làm, từ trong lúc làm, đem cái Giải đó ra chứng minh, chứng thực, đây là Hành Giải (Giải bằng hành động); khi đạt đến mức độ viên mãn, tôi chứng đắc được cái Hành Giải này, thì cảnh giới cuối cùng đó gọi là Chứng Giải. Nói ba việc này là đủ rồi, những cái khác không cần nói nữa, cứ theo đó mà suy ra.

Vạn sự vạn vật thế xuất thế gian, một tức là tất cả, tất cả tức là một; bất kể là học Phật, hay là ở thế gian cầu học, làm việc, hay sống qua ngày, quý vị nếu có thể nắm vững được chữ “Một”, quý vị không thể nào không thành công, quý vị không thể nào không vui vẻ, quý vị không thể nào không hạnh phúc. Nếu quý vị học cho nhiều vào, làm cho tạp nhạp vào, dẫn cho quý vị có một chút thành tựu, quý vị cũng sẽ sống rất cực khổ, sống rất mệt mỏi. Thế pháp còn như vậy, Phật pháp cũng không ngoại lệ. Tôi thường hay khuyên bảo một số thanh niên, ba mươi năm trước tôi dạy học trò thì đã thường khuyên bảo rồi, nhưng không có một ai chịu tin, không có một ai chịu nghe. Tôi mới nghĩ tới lời thầy Lý giảng đạo thầy trò thật khó thay: một người học trò muốn tìm một vị thầy tốt không dễ, một vị thầy muốn tìm một học trò cũng không dễ; tìm đâu ra một người học trò ngoan ngoãn vâng lời một trăm phần trăm, tìm không ra nữa rồi. Người thời nay chính là nghe giả không nghe thật, thật chính là một, giả chính là nhiều. Giả sử tôi bảo với mọi người rằng: “Các anh phải học nhiều vào, cái gì cũng phải xem, cái gì cũng phải nghe, phải hiểu!”, thì tôi chưa từng bao giờ dạy người ta như thế cả. Tại sao vậy? Bây giờ lừa họ, họ hoan hỷ; đến tương lai họ đọa lạc rồi, sau này có gặp lại thì hận chết bạn: lúc đó tại sao ông không nói cho tôi biết? Tại sao ông không chỉ ra cho tôi con đường này? Bây giờ họ không hiểu, đến lúc đó họ sẽ biết. Cho nên tôi rất rõ ràng, đến cái ngày họ hối hận, họ gặp tôi: “Tôi rất hối hận đã không nghe lời của thầy.” Như vậy thật tốt! Sẽ không đến nỗi họ quay lại trách móc tôi. Tôi đã nói với anh rồi, anh không nghe, thì có cách nào chứ! Vậy thì hết cách. Chuyên tinh, nhất môn thâm nhập, bất kể là Giải môn, hay là Hành môn, đáng quý nhất chính là chữ “Một”. Tông môn có một câu nói: “Thức đắc nhất, vạn sự tất” (Nhận thức được cái ‘Một’, thì vạn sự đều xong xuôi); quý vị thật sự nhận ra được chữ “một”, thì chuyện gì cũng xong hết, câu nói này nói rất hay. Sau này chúng ta lại xem Kinh Hoa Nghiêm, hoặc lại nhìn thấy trong các điển tịch khác, trích dẫn câu này trong

Kinh Hoa Nghiêm: “Một tức tất cả, tất cả tức một”, là chúng ta thấu hiểu ý nghĩa rồi.